

26 415

Wijziging van de Pensioen- en spaarfondsenwet en enkele andere wetten onder meer met het oog op verbetering van het toezicht op de uitvoering van aanvullende pensioenregelingen, invoering van een verbod op uitstelfinanciering van pensioenaanspraken en verduidelijking van de regels inzake waardeoverdracht van pensioen en aanspraken op pensioen (wijziging PSW in verband met toezicht, verbod op uitstelfinanciering en waardeoverdracht)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 17 december 1999

De leden van de fracties van de VVD en de PvdA hadden naar aanleiding van de Memorie van Antwoord nog een aantal vragen, die ik in het navolgende beantwoord.

Pensioensysteem van gelijkblijvende premies

De leden van de fracties van de VVD en de PvdA vragen of er wel goed onderscheid is te maken tussen de systemen van 65-x en systemen van gelijkblijvende premies wat betreft de inhaalverplichting. De leden merken op dat bij gelijkblijvend premiesysteem de backservice (bv. bij promotie) ook met de toekomstige verplichtingen gecombineerd zal worden. Voorts menen deze leden dat uitstel van de bepalingen met betrekking tot de affinancieringsverplichtingen nodig is vanwege aanpassing van contracten.

In antwoord op de vragen van deze leden merk ik op dat ook in een systeem van zogenaamd gelijkblijvende premies backservice kan ontstaan bij salarisstijging. De verplichting tot affinanciering geldt derhalve ook voor pensioenfondsen en verzekeraars, die het systeem van gelijkblijvende premies hanteren. Alle verplichtingen die na ingang van dit wetsvoorstel zullen ontstaan als gevolg van opbouw van aanspraken moeten aan het einde van ieder jaar worden afgefinancierd. Dit geldt ook voor backservice die moet plaatsvinden als gevolg van salarisverhoging. Voor pensioenfondsen en verzekeraars die het systeem van gelijkblijvende premies hanteren geldt echter **niet**, in tegenstelling tot pensioenfondsen die het 65-x-systeem hanteren, de verplichting om alle tot nu toe opgebouwde aanspraken in de komende 10 jaar versneld af te moeten financieren.

Overigens zal, zoals blijkt uit bijgevoegd concept van de wijziging Regelen verzekeringsovereenkomsten PSW, ten aanzien van bij verzekeraars ondergebrachte regelingen worden toegestaan dat de inhaalafinanciering over het eerste kalenderjaar van deze 10 jaar wordt uitgesteld tot in het tweede kalenderjaar. Uitgaande van inhaalafinanciering in tien gelijk-

blijvende delen betekent dit de facto dat in het eerste kalenderjaar geen inhaalfinanciering hoeft plaats te vinden maar dat dan in het tweede kalenderjaar 2/10 – over de eerste 2 jaar – in plaats van 1/10 van de totale inhaalfinanciering moet worden opgebracht. Deze systematiek is met het Verbond van Verzekeraars afgestemd en heeft de instemming van die zijde. Voor het overige heb ik geen signalen ontvangen dat de invoerings-termijn op problemen zou stuiten.

Kapitaalverzekeringen met pensioenclausule

De leden van de fracties van de VVD en de PvdA vragen mij of de – in hun ogen cryptische – omschrijving van kapitaalverzekeringen die feitelijk uitwerken als een middelloon- of eindloonregeling inhoudt dat voor deze regelingen ook geldt dat bij tussentijds vertrek tijdsevenredig afgefinancierd moet worden. Ik ben van mening dat hetgeen toegezegd wordt ook (jaarlijks) moet worden afgefinancierd. Ik beschouw dit als een van de fundamentele uitgangspunten van de PSW. Dit betekent dat indien een kapitaal wordt toegezegd, dit kapitaal dan ook dient te zijn afgefinancierd. Het is vervolgens aan de toezichthouder of aan de rechter om in een concrete situatie te beoordelen wat precies de inhoud van de toezegging is. De inhoud van een concrete toezegging bepaalt welke financierings-eisen daarbij van toepassing zijn.

Arrest Hoge Raad

De leden van de fracties van de VVD en van de PvdA vragen of de tienjaarstermijn waarbinnen achterstand in financiering moet worden gefinancierd volgens het onderhavige wetsvoorstel ook gaat gelden voor de gevolgen van het op 3 december jl. getroffen arrest van de Hoge Raad met betrekking tot de verjaringstermijn voor personen die tot 1992 op grond van geslacht, huwelijkse staat of omdat zij in deeltijd werkten waren uitgesloten van deelname in een pensioenregeling.

De uitspraak betekent dat degenen die voor 1 januari 1993 een vordering hebben ingesteld (d.w.z. onder het (oud) BW-regime) een recht op schadevergoeding kunnen claimen met terugwerkende kracht tot maximaal 8 april 1976. De Hoge Raad heeft bepaald dat de schade bestaat uit de niet betaalde werkgeverspremie.

Degenen die na 1 januari 1993 een vordering hebben ingesteld vallen onder het regime van het nieuw Burgerlijk Wetboek. Er kan niet met zekerheid worden bepaald wanneer de nieuwe verjaringstermijn van 5 jaar gaat lopen. Een uitspraak van de Hoge Raad hierover zou uitsluitel kunnen bieden. Indien rekening zou worden gehouden met het moment waarop een werknemer bekend zou kunnen zijn met de schade en indien hiervoor de datum van de Hofjurisprudentie (de zaken Fisscher (C-128/93) en Vroege (C-57/93)) wordt genomen, dan zou een deelnemer/verzekerde tot 5 jaar na die datum de schade kunnen claimen met terugwerkende kracht tot maximaal 20 jaar.

Het voorliggende wetsvoorstel heeft geen directe relatie met de uitspraak van de Hoge Raad. Voor zover pensioenuitvoerders het 65-x-systeem hanteren zijn de rechten die als gevolg van deze uitspraak moeten worden gehonoreerd te beschouwen als opgebouwde aanspraken over reeds verstreken periodes. Voor de affinanciering daarvan geldt de overgangsperiode van 10 jaar. Zonder het voorliggende wetsvoorstel zou de affinanciering zich over een wat langere periode kunnen uitstrekken. Pensioenfondsen die én het 65-x-systeem hanteren én nu worden geconfronteerd met deelnemers die alsnog over een lange periode moeten worden toegelaten tot de pensioenregeling kunnen te maken

krijgen met extra kosten. Of dit voor individuele pensioenfondsen of werkgevers tot problemen leidt kan ik niet overzien. Daarvoor ontbreekt informatie op het niveau van een individueel pensioenfonds of een werkgever.

Voor pensioenuitvoerders die een ander premiesysteem hanteren geldt dat deze rechten direct moeten worden gefinancierd. Echter, deze bepaling zou ook gelden als het voorliggende wetsvoorstel niet van kracht zou worden. Ook hier geldt dat ik niet kan overzien of en zo ja in welke mate dit leidt tot problemen voor individuele pensioenfondsen of werkgevers.

Mijn conclusie luidt dat de gevolgen van het arrest van de Hoge Raad niet in betekenende mate worden beïnvloed door het voorliggende wetsvoorstel.

In de komende tijd zal ik mij, in overleg met de Verzekeringskamer en de pensioenkoepels, beraden op de vraag of het wenselijk of nodig is om voorzieningen te treffen om naleving van het arrest van de Hoge Raad te bewerkstelligen.

Pensioenconvenant

Op een vraag van de leden van de fracties van de VVD en van de PvdA kan ik bevestigen dat de pensioenkostenstijging uit hoofde van de affinancieringsverplichting op grond van deze wet niet valt onder de meting van de kostenstijging bedoeld in het pensioenconvenant. Het pensioenconvenant ziet op de kenmerken van de pensioenregeling, niet op de financieringswijze.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. F. Hoogervorst

Regeling tot wijziging van de Regelen verzekeringsovereenkomsten Pensioen- en spaarfondsenwet in verband met de wijziging van de Pensioen- en spaarfondsenwet in verband met toezicht, verbod op uitstelfinanciering en waardeoverdracht

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. F. Hoogervorst

Gelet op de artikelen 2, vierde lid, en 23c, vijfde lid, van de Pensioen- en spaarfondsenwet;

BESLUIT:**ARTIKEL I**

De Regelen verzekeringsovereenkomsten Pensioen- en spaarfondsenwet worden gewijzigd als volgt:

A

Artikel 9 wordt gewijzigd als volgt:

1. De eerste volzin van het tweede lid wordt vervangen door:
De verzekerde verkrijgt, wanneer het verbonden zijn aan de onderneming eindigt, ten minste een premievrije aanspraak op een evenredig ouderdomspensioen.
2. Het derde en vierde lid vervallen, onder vernummering van het vijfde tot en met elfde lid in derde tot en met negende lid.
3. In het nieuwe zesde lid wordt «zesde en zevende lid» vervangen door: vierde en vijfde lid.
4. In het nieuwe zevende lid wordt «zevende lid» vervangen door: vijfde lid.
5. In het nieuwe achtste lid wordt «zesde en zevende lid» vervangen door: vierde en vijfde lid.
6. Het nieuwe negende lid komt te luiden:

9. Indien de werkgever een toezegging omtrent pensioen heeft gedaan, die kan worden beschouwd als alleen te worden bepaald door de door hem of door de verzekerde beschikbaar gestelde premies of bijdragen, is het tweede lid niet van toepassing en geldt dat de verzekerde, wanneer het verbonden zijn aan de onderneming eindigt, ten minste een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen verkrijgt op de voet van de tot dan door hem en voor hem betaalde en uit hoofde van artikel 2, zesde lid, van de wet nog verschuldigde bijdragen naarmate de voor pensioeningang vereiste duur van de verzekering is verstreken.

B

In het derde lid van artikel 13 wordt «derde en vijfde lid» vervangen door: tweede en derde lid. De zinsnede, «alsmede een opgave van het evenredig ouderdomspensioen als bedoeld in het tweede lid van artikel 9, indien dat hoger is dan de premievrije aanspraak als bedoeld in het derde lid van dat artikel» vervalt.

C

Artikel 16 wordt gewijzigd als volgt:

1. Voor de tekst wordt een 1. geplaatst.
2. Het eerste lid, onderdeel a, wordt vervangen door:
 - a. die afkoop ertoe strekt het de rechthebbende mogelijk te maken om

onder aanwending van de afkoopsom pensioen of aanspraken op pensioen te verwerven bij de instelling, zijnde dezelfde verzekeraar of een andere instelling, waar de onderneming waaraan hij verbonden is, verbonden is geweest of verbonden zou zijn geweest indien het verbonden zijn niet was geëindigd, de toezegging omtrent pensioen ter uitvoering heeft ondergebracht;

3. In het eerste lid, onderdeel e, wordt de komma na «af te kopen aanspraak op pensioen» vervangen door een punt.

4. De zinsnede na het eerste lid, onderdeel e, beginnend met «een en ander met dien verstande dat» en eindigend met dat pensioen of «die aanspraak op pensioen» vervalt.

5. Aan het artikel wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

2. Indien de rechthebbende aan de onderneming verbonden is geweest of verbonden zou zijn geweest indien het verbonden zijn niet was geëindigd, en deze onderneming is opgehouden te bestaan, kan ingeval van liquidatie van de verzekeraar afkoop plaatsvinden die ertoe strekt het de rechthebbende mogelijk te maken om onder aanwending van de afkoopsom pensioen of aanspraken op pensioen te verwerven bij een andere instelling. Ingeval deze andere instelling een pensioenfonds is, zijn de wet en de daarop berustende bepalingen van overeenkomstige toepassing op dat pensioen of die aanspraak op pensioen. Indien deze andere instelling een verzekeraar is als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, zijn artikel 2, vierde lid, van de wet en de daarop berustende bepalingen van overeenkomstige toepassing op dat pensioen of die aanspraak op pensioen.

D

In artikel 16a, eerste lid, vervalt de zinsnede na onderdeel c beginnend met «, een en ander met dien verstande dat» en eindigend met «die aanspraak op pensioen».

E

In artikel 18, vierde volzin, wordt «Artikel 16, onderdeel e, en slot» vervangen door: Artikel 16, eerste lid, onderdeel e,.

F

In artikel 28 vervalt «9, vierde lid,».

G

Bij de Regelen wordt een bijlage gevoegd, luidende:

Bijlage bij de Regelen verzekeringsovereenkomsten Pensioen- en spaarfondsenwet

Artikel 1

Voor de overtredingen genoemd in tabel 1 en tabel 2, begaan na het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 23b van de wet, zijn de boetebedragen vastgesteld als volgt:

Tariefnummer	Bedrag (vast tarief)
1.	f 2 000
2.	f 48 000
3.	f 192 000

Artikel 2

1. Indien een boete wordt opgelegd voor het overtreden van een bepaling als genoemd in tabel 1¹, is bij de vaststelling van de hoogte van deze

¹ In tabel 1 zijn die bepalingen opgesomd die zich uitsluitend richten tot verzekeraars. In tabel 2 zijn de bepalingen opgesomd die zich *niet* uitsluitend tot verzekeraars richten.

boete de volgende categorie-indeling naar balanstotaal van toepassing met de daarbij behorende factor:

Categorie I: verzekeraars als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de wet, met een balanstotaal minder dan f 20 miljoen: factor 1;

Categorie II: verzekeraars als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de wet, met een balanstotaal van ten minste f 20 miljoen maar minder dan 100 miljoen: factor 2;

Categorie III: verzekeraars als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de wet, met een balanstotaal van ten minste f 100 miljoen maar minder dan 500 miljoen: factor 3;

Categorie IV: verzekeraars als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de wet, met een balanstotaal van ten minste f 500 miljoen maar minder dan f 1 miljard : factor 4;

Categorie V: verzekeraars als bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de wet, met een balanstotaal van f 1 miljard of meer: factor 5.

2. De boete wordt vastgesteld door het bedrag, bedoeld in artikel 1, te vermenigvuldigen met de factor behorende bij de categorie naar balanstotaal, bedoeld in het eerste lid.

3. Indien de gegevens omtrent het balanstotaal niet aan de Verzekeringkamer beschikbaar zijn gesteld, kan de Verzekeringkamer aan degene aan wie de boete wordt opgelegd, verzoeken deze gegevens binnen een door haar te stellen termijn te verstrekken. Indien de betrokkene niet binnen de gestelde termijn voldoet aan dit verzoek, is bij de vaststelling van de hoogte van de boete categorie V van toepassing.

TABEL 1

Overtredingen van voorschriften, gesteld bij artikel	Tariefnummer
5	1
9, vierde lid	2
9, vijfde lid	2
16a, tweede lid	2

TABEL 2

Overtredingen van voorschriften, gesteld bij artikel	Tariefnummer
4, eerste lid, in geval van een verzekeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 2, vierde lid, onder B, van de wet,	3

ARTIKEL II

1. Artikel 9, tweede, derde en vierde lid, van de Regelen verzekeringsovereenkomsten Pensioen- en spaarfondsenwet, zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van deze regeling, blijft van toepassing ten aanzien van verzekeraars die aan die bepaling voordien toepassing gaven en wel in de gevallen en gedurende de termijn die daarvoor al waren vastgesteld, doch in elk geval niet langer dan gedurende tien jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van deze regeling en met dien verstande dat de financiering ingevolge die bepalingen ten minste in gelijke delen per kalenderjaar plaatsvindt.

2. In afwijking van het eerste lid mag de financiering van het deel dat op grond van het eerste lid in het eerste kalenderjaar na inwerkingtreding van deze regeling gefinancierd moet worden, worden uitgesteld tot in het tweede kalenderjaar na inwerkingtreding van deze regeling.

3. De Verzekeringkamer kan toestaan dat, in afwijking van het eerste lid, een verzekeraar gedurende een langere periode dan daar bedoeld, maar niet langer dan gedurende vijftien jaar, toepassing geeft aan de daar genoemde bepalingen, voorzover dat noodzakelijk is ter voorkoming van

onaanvaardbare financiële gevolgen voor de betrokken verzekeraar of de betrokken werkgever.

4. In afwijking van artikel 8:7 van de Algemene wet bestuursrecht is voor beroepen tegen besluiten op grond van het derde lid de rechtbank te Rotterdam bevoegd.

ARTIKEL III

Indien het bij koninklijke boodschap van 23 februari 1999 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Pensioen- en spaarfondsenwet en enkele andere wetten onder meer met het oog op verbetering van het toezicht op de uitvoering van aanvullende pensioenregelingen, invoering van een verbod op uitstelfinanciering van pensioenaanspraken en verduidelijking van de regels inzake waardeoverdracht van pensioen en aanspraken op pensioen (wijziging PSW in verband met toezicht, verbod op uitstelfinanciering en waardeoverdracht) (26 415), nadat het tot wet is verheven, in werking treedt, treedt deze regeling op hetzelfde tijdstip in werking.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 20 december 1999

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. F. Hoogervorst

TOELICHTING

Algemeen

De Regelen verzekeringsovereenkomsten Pensioen- en spaarfondsenwet (hierna: de Regelen) waarborgen dat, indien een werkgever ter uitvoering van een pensioentoezegging verzekeringsovereenkomsten met een verzekeraar sluit, dan wel zijn werknemers in staat stelt dergelijke overeenkomsten te sluiten, de positie van betrokkenen niet beter of slechter is dan wanneer deze pensioentoezegging bij een pensioenfonds zou zijn ondergebracht. Zulks in overeenstemming met artikel 2, vierde lid, onder B en C, van de Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW). De Regelen bevatten veel bepalingen die analoog zijn aan die van de PSW. Aangezien de wet tot wijziging van de Pensioen- en spaarfondsenwet en enkele andere wetten onder meer met het oog op verbetering van het toezicht op de uitvoering van aanvullende pensioenregelingen, invoering van een verbod op uitstel-financiering van pensioenaanspraken en verduidelijking van de regels inzake waardeoverdracht van pensioen en aanspraken op pensioen (wijziging PSW in verband met toezicht, verbod op uitstel-financiering en waardeoverdracht) een aantal van die bepalingen wijzigt, worden de Regelen met die wijzigingen in overeenstemming gebracht. Het gaat daarbij om de wijzigingen in de artikelen 8, 32a en 32b PSW die leiden tot overeenkomstige aanpassing van de hiermee analoge artikelen 9, 16 en 16a van de Regelen en om enkele hiermee samenhangende verwijzingen.

De bijlage

Overeenkomstig artikel 23c, vijfde lid, van de bovengenoemde wet tot wijziging van de PSW in verband met toezicht, verbod op uitstel-financiering en waardeoverdracht, wordt aan de Regelen een bijlage toegevoegd waarin wordt aangegeven onder welk boetebedrag overtreding van bepaalde artikelen uit de Regelen valt. Deze bijlage is zoveel mogelijk vorm gegeven overeenkomstig de bijlage bij artikel 23c PSW. Gezien de overeenstemming van bepalingen uit de Regelen met die uit de PSW zijn de boetetarieven zoveel mogelijk geüniformeerd. Niet alle in de bijlage bij de PSW gebruikte boetetarieven blijken ook voor de Regelen van toepassing, zodat voor de Regelen kan worden volstaan met de tariefnummers 1, 2 en 3, die corresponderen met de tariefnummers 2, 4 en 5 uit de bijlage bij de PSW. Aangezien tariefnummer 1 uit de wet (f 1000) niet voorkomt bij de boetetarieven bij de Regelen, was er geen reden om een bepaling op te nemen dat bij overtreding van artikelen waarvoor tariefnummer 1 is vastgesteld de overtreder niet gehoord hoeft te worden, zoals dat in de PSW geldt op grond van artikel 23e, tweede lid, in samenhang met artikel 3 van de bijlage bij artikel 23c PSW.

Overgangsbepaling

Artikel II correspondeert met artikel VIII van de genoemde wet tot wijziging van de PSW in verband met toezicht, verbod op uitstel-financiering en waardeoverdracht, en geeft verzekeraars, die ten tijde van de inwerkingtreding van deze regeling 65-x-financiering toepassen, een overgangsregeling ten aanzien van het verbod op deze financieringswijze die overeenkomt met die welke op basis van de wet geldt voor pensioenfondsen.

Op grond van het tweede lid van dit artikel is het verzekeraars toegestaan om dat deel van de inhaalfinanciering dat in het eerste kalenderjaar na inwerkingtreding van deze regeling gefinancierd zou moeten worden uit te stellen tot het uiterlijk het tweede kalenderjaar. In het tweede kalen-

derjaar wordt dan 2/10 in plaats van 1/10 van de inhaalfinanciering opgebracht.

Inwerkingtreding

Naar verwachting zal de genoemde wet tot wijziging van de PSW in verband met toezicht, verbod op uitstelfinanciering en waardeoverdracht in werking treden met ingang van 1 januari 2000. Ingevolge artikel III zal deze wijziging van de Regelen op datzelfde tijdstip in werking treden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. F. Hoogervorst